

FÓRUM

Gyógyszerészet 38. 753-754. 1994.

Mit várnak el a gyógyszerészek?

Pár hete, hogy a parlament megszavazta a gyógyszertárak létesítéséről és működésük egyes szabályairól szóló LIV. törvényt, mely a gyógyszerészet átalakulását szabályozza alapszinten, a korszerű egészségügyi ellátás megvalósítása érdekében. A gyakorló gyógyszerészek személyes gyógyszerészeti tevékenységüket megkapják, mely valóban alapvető változás lehet, ha a szakma ellenőrző, irányító és képviselői szervei és intézményei is átalakulnak, a fenti szellemben megújulnak, s egységesen, kollegiálisan együttműködnek a gyógyszerészet fejlődése érdekében. A cél megvalósítása érdekében a gyógyszerészek a következőket várják el.

1. Minden gyógyszertár *mielőbb magántulajdonosi formában működjön. Szűnjön meg a megosztottság ill. megosztathatóság mind a tulajdon, mind a működtetés tekintetében*

A gyógyszertárak privatizációjának elhúzódása törést okoz a gyógyszerész szakmán belül és bizonytalanságot szül. A magángyógyszerészek ugyanúgy szeretnék ezt az állapotot megszüntetni, mint a vállalati formában dolgozók, mert a jelenlegi helyzet a megosztottságot konzerválja. A privatizáló gyógyszerésznek nem az a fontos, kitől privatizál, hanem az, hogy mikor és milyen feltételek mellett képes azt megtenni. Az is igaz, hogy nem minden gyógyszerész lesz gyógyszertár tulajdonos, de ez nem tragédia, így van ez az egész világon. A fontos az, hogy annak aki arra alkalmas és vállalkozni szeretne, továbbá anyagilag is képes rá, legyen meg a lehetősége, hogy működtetési jogot szerezzen.

A késlekedés mind morálisan, mind szervezeten, mind az értékek megőrzése, fejlesztése szempontjából káros és a hitefeltételek romlása is sokakat meggondolásra készítet. A késlekedés a tett halála.

Vállalkozó gyógyszerésznek lenni nem könnyű, de minden egészségesen gondolkodó, szorgalmas gyógyszerész képes rá. A fejlődés csak akkor biztosított, ha hagyjuk az alkotó erőket érvényesülni. Nem gyámkodásra van szükség, hanem információra, néhány jó tanácsra, a vállalkozói feltételek és keretek ismeretére és anyagi forrásokra.

Minden vállalkozó gyógyszerész átélte már, hogy milyen nehéz újat alkotni, de mindegyik megtette. Megpróbáltatások, kihívások kellene az ember életébe, így akarata megerősödik, tapasztalatai, ismeretei bővülnek, közvetlenebb kapcsolatba kerül környezetével stb.

2. *A Gyógyszerész Kamara az új feladatának megfelelően az egész gyógyszerészetre kiterjesztve töltse be szakmai képviselői, érdekvédelmi szerepét, aktívan és hatékonyan tevékenykedjen, különösen a vállalkozó gyógyszerészek érdekében*

A Gyógyszerész Kamara új feladatkört kapott a törvény megjelenésével, a lényeg azonban a végrehajtás módjában rejlik. Meg vagyok győződve, hogy a Kamara jelenlegi és új vezetői mindent megtesznek a szakmai érdekek érvényesítése érdekében. A jövőben a Kamarának magára kell vállalni a (vállalkozó) gyógyszerészet teljes érdekvédel-

mét, szakmai kontrollját, az állami és társadalmi szervek felé a szakma képviselőit, egyetértése vagy kritikája nyilvánítását, sőt, ha szükséges, a vétőjog alkalmazását. Minden tettet a gyógyszerészek nagy tömegének tudtával és támogatásával kell végeznie. A vezetőknek ki kell lépniük a klubszerűségből és nyitottnak kell lenniük a szakma problémáinak időbeni megvitatására. Új szervezeti és választási formát kell létrehozni, a vezetés munkájának eredményességét, hatékonyságát megerősített szakértői háttérrel kell biztosítani. A gyógyszerészek csak egy megújított, erős kamarai szervezetben bíznak és bízhatnak, különben önszerveződésre kényszerülnek, s ha kell, ezt meg is teszik.

3. *Az állami felügyelet (pl. ÁNTSZ) valóban felügyeletet és ne irányító szerepet lásson el. Ne azt írja elő, hogy mit szabad, hanem azt, hogy mit nem szabad és miért nem, meddig nem szabad és milyen feltételek mellett lehet valamely dolgot adott helyen végezni. Szakmai, érdekvédelmi vitákat a Kamara szintjén kell az állami felügyeletnek egyeztetni*

Az állami felügyelet feladata, hogy rendeleti úton érvényesítse akarát és annak végrehajtását is képes legyen ellenőrizni. Azonban mindazon kérdéseknek, melyek rendeletileg nem szabályozottak vagy nem szabályozhatók, a Kamara hatáskörébe kell tartozniuk. Egy helyesen működő jogállamban a jó törvények és rendeletek megalkotása egy gyakorló szakmát folytató tömeget maga mögött érző, azt képviselő Kamara véleményezése nélkül nem lehetséges, mert a helytelen, hibás rendeleteket utólag állandóan módosítani, foltozni kell, s ez esetenként bürokratikus akadályokat teremthet vagy joghézagokat szül.

A végrehajtást ellenőrző szerveknek a törvények értelmezésében, a végrehajtás feltételeinek megteremtésében segítőkészen kell együttműködniük (adott esetben szigorral kell eljárniuk), hogy a törvények és rendeletek előírásai a gyakorlatban megfelelően érvényesüljenek. A lényeg az, hogy milyen attitűddel és módszerekkel képesek e nehéz ellenőrző munkát elvégezni.

4. *Végül, de nem utolsó sorban, mind szellemében, mind hozzáállásban változni szükséges az Országos Gyógyszerészeti Intézetnek is, rendezve végre a klinikai szerek és az egységes gyógyszerkincs részeként használatos egyéb szerek helyzetét, tudatva azt is, hogy azok mely körülmények között fejtik ki kedvező vagy ártalmas hatásukat, mit miért nem, vagy ha igen, mely területen és hogyan lehet (ajánlott) használni. Ezt a főfeladatát rugalmasan és hatékonyan kell végeznie, segítve a gyógyszerészeket gyakorlati feladataik megvalósításában.*

Az Országos Gyógyszerészeti Intézet rendelkezik a gyógyszerekre és gyógyhatású anyagokra vonatkozó szakmai információkkal. Helytelen az a konzervatív szemlélet, hogy ezen információk lényegi részei nem lehetnek a szakma számára hozzáférhetők, publikusak. Az ismertetéseket csaknem kizárólag a termelőkre és nagykereskedőkre hárítják át, melyek tájékoztatásai érdekorientáltak, legtöbbször reklámértékűek. Jó lenne, ha a GYÓGYSZEREINK szak-

kiadvány bővülne a gyógyhatású anyagok ismertetésével. Esetenkénti aktív szakmai viták megrendezése volna szükséges a túlzott bürokratizmus helyett, mely sem a gyártót, sem a kereskedőt, sem a gyógyszerre rászorulókat nem segíti. Sokszor „Béresek” kellett ahhoz, hogy a konzervatív szemléleten rést üssenek, és az akadémikus stílusú gondolkodás mellett kifejlődhessen a „vissza a természethez” eszmeisége a maga kellékeivel és szereivel, sokszor komoly eredményeket felmutatva.

Nem az a legfőbb probléma, hogy ez az eszmeiség kialakult, hanem az, hogy eredményei külön értéket képviselve, elkülönülnek az orvosi gyakorlatától. Sokszor akkor is klinikai szereket használnak, mikor szükségtelen, és az

egyszerű, káros mellékhatásoktól mentes gyógyhatású anyag is sikeres gyógykezelést eredményezne. A jelenlegi helyzetet jól mutatja a társadalombiztosítás diszkriminatív megítélése is e tekintetben.

A leírtak nélkül az új törvényben megfogalmazott elvárások, a gyógyszerészet megújulása, átalakítása nem valószínűsíthető meg. A feladatok megosztásával elkerülhető lenne a szerepcsere, s hatékonyabb lenne a kormányzat munkája is.

Dr. Hutás István
gyógyszerész

I. H u t á s : *What are the expectations of pharmacists?*

(Budapest, Kordován tér 3 – 1046)

Levél a szerkesztőhöz

Átolvasva a Gyógyszerészetben közlésre szánt „*Mit várnak el a gyógyszerészek?*” című eszmeifuttatást, az olvasóban újabb gondolatok érlelődnek.

Ma divatos, hogy bizonyos elképzelések, személyek, szakmai csoportok keresik önmaguk helyét a világban. Nem könnyű biztos helyet, értékrendet találni, ha nincsenek hozzá megalapozott, a fejlődést követő történeti ismereteink. Ilyesmire vállalkozik a fenti költői kérdéssel jelzett javaslat is. A szerző saját gondolatait kifejtését úgy írja le, hogy „a gyógyszerészek elvárják”. Bizonyára vannak olyan gyógyszerészek, akik egyetértenek a szerzővel és akadnak olyanok is, akik csak kevesebb megállapításával azonosulnak.

Nézzük, mit kell elvárunk! Az 1. ponttal, ill. az ott megfogalmazott kívánsággal bizonyára sokan egyetértenek, magam sem találok benne újdonságot vagy kivetnivalót. A 2. pont nem az idézett (LIV.) törvényre utal, hanem az LI-re. Minden szakmai önszabályozó szervezetnek az a feladata, hogy belül harmonizálja az egyéni közösségi törekvéseket, kifelé pedig a tagok közös szakmai érdekeit képviselje. A törvény szövegét és a gyakorlatot figyelembe véve számom-

ra úgy tűnik, hogy ez a tagság, a gyógyszerészet nagy részét képviseli, de nem teljes egészét. A szakmai viták menetrendjét a kamarai törvény leírja. Túlzott igény – szerintem –, hogy a felügyelet szabja meg az előírásokat valamilyen koncentrált helyzetből. A felügyeletnek a köz érdekében a jogszabályi előírásoktól való eltérések felderítése és megakadályozása a feladata.

Lapunkban a közelmúltban zajlott vita a gyógyszerek fogalmáról, amely felfedte az ezzel kapcsolatos fogalmi bizonytalanságokat. Ez bizonyára elkerülte a szerző figyelmét. Az OGYI egyéb feladatait jogszabály írja elő.

A szerző úgy véli, hogy a feladatok megosztásával „... hatékonyabb lenne a kormányzat munkája”. Csupán az a kérdés, milyen feladatot kell megosztani és hogyan. Így a „*Mit várnak el a gyógyszerészek?*” munka további közös gondolkodásra serkent.

Dr. Lipták József

J L i p t á k : *A letter to the editor*